



Samling af Afgørelser

Forenede sager T-289/11, T-290/11 og T-521/11

**Deutsche Bahn AG m.fl.
mod
Europa-Kommissionen**

»Konkurrence — administrativ procedure — beslutning om iværksættelse af en kontrolundersøgelse — Kommissionens beføjelser til kontrolundersøgelser — ret til forsvar — proportionalitet — begrundelsespligt«

Sammendrag – Rettens dom (Fjerde Afdeling) af 6. september 2013

1. *Retslig procedure — fremsatte anbringender — et anbringende eller klagepunkts mulighed for realitetsbehandling eller irrelevans — anderledes karakter — begreberne anbringende, der skal afvises, og anbringende, der er irrelevant*
2. *Retslig procedure — antagelse til realitetsbehandling — vurdering af en akts lovlighed i forhold til den situation, der forelå ved dens vedtagelse*
3. *Ulovlighedsindsigelse — rækkevidde — anfægtelige retsakter — generel retsakt, der er hjemmel for den anfægtede afgørelse — behov for en retslig forbindelse mellem den anfægtede retsakt og den omtvistede generelle retsakt*

(art. 277 TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)

4. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — krænkelse af privatlivet — lovlig — manglende forudgående retskendelse, som kunne medføre, at det administrative indgreb var ulovligt — lovlig — betingelser — passende og tilstrækkelige garantier, fastsat ved ordningen i forordning nr. 1/2003*

(Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder art. 7; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)

5. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — beslutning om iværksættelse af en kontrolundersøgelse — begrundelsespligt — rækkevidde*

(Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)

6. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens beføjelser til kontrolundersøgelser — beføjelse til at kræve en korrespondance mellem en advokat og en klient fremlagt — grænser — beskyttelse af fortroligheden af en sådan korrespondance — rækkevidde — udelukkelse af intern kommunikation med advokater i virksomheden*

(Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)

7. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — beslutning om at begære oplysninger hos en virksomhed — ret til at nægte at afgive svar, som indebærer indrømmelse af en retsstridig handling*
(Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)
8. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — rækkevidde og begrænsninger*
Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)
9. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — beslutning om iværksættelse af en kontrolundersøgelse — domstolskontrol — rækkevidde*
(art. 263 TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 20, stk. 4)
10. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelser — anvendelse af oplysninger indhentet under en kontrolundersøgelse — grænser*
(Rådets forordning nr. 1/2003)
11. *Konkurrence — administrativ procedure — Kommissionens kontrolbeføjelse — forpligtelser for virksomhederne, der fremsætter indsigelser hvad angår kontrolundersøgelsens afvikling*
(Rådets forordning nr. 1/20, art. 20)
12. *Konkurrence — fordeling af beføjelserne mellem Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder — Kommissionens beføjelse til at beslutte at foretage en kontrolundersøgelse i en sag, der er under behandling for en national konkurrencemyndighed, samt til at iværksætte yderligere kontroller*
(Art. 101 TEUF og 102 TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003)
13. *Annulationsøgsmål — Unionens retsinstansers kompetence — påstand om, at en institution meddeles et påbud — påstand om, at der afsiges en deklatorisk dom — afvisning*
(Art. 263 TEUF)

1. At kvalificere et anbringende eller klagepunkt som irrelevant består i at, uden at der er grund til at undersøge, om det er velbegrunderet, at anse det for ikke at kunne påvirke afgørelsen af tvisten. Derimod er et anbringende eller klagepunkt, der skal afvises, selv om det kan påvirke tvistens afgørelse, ikke fremsat på de betingelser, der giver retsinstansen mulighed for at vurdere, om det er velbegrunderet. Følgelig kan det forhold, at et argument er irrelevant, under alle omstændigheder ikke medføre, at det skal afvises.

(jf. præmis 47 og 107)

2. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 49)

3. For så vidt som artikel 277 TEUF ikke har til formål at gøre det muligt for en part at anfægte anvendeligheden af en generel retsakt, uanset hvilket søgsmål der anlægges, skal ulovlighedsindsigelsens rækkevidde begrænses til det, der er absolut nødvendigt for at afgøre tvisten.

Det følger heraf, at den generelle retsakt, som ulovlighedsindsigelsen angår, skal være umiddelbart eller indirekte anvendelig på det tilfælde, der er genstand for søgsmålet, og at der skal foreligge en direkte retlig forbindelse mellem den anfægtede individuelle afgørelse og den omhandlede generelle retsakt.

(jf. præmis 56-58)

4. Udøvelsen af de beføjelser til kontrolundersøgelser, som Kommissionen er tildelt i henhold til artikel 20, stk. 4, i forordning nr. 1/2003, hos en virksomhed udgør en åbenbar indgriben i virksomhedens ret til respekt for privatlivets fred, dennes bopæl og dens korrespondance. Såfremt den manglende forudgående retskendelse, i modsætning til hvad sagsøgerne har gjort gældende, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at medføre, at et indgreb er ulovligt, skal ordningen indført ved forordning nr. 1/2003, og navnlig denne forordnings artikel 20, stk. 4, og den måde, hvorpå denne er blevet iværksat, give passende og tilstrækkelige garantier, der svarer til en tilstrækkelig præcis opfattelse af Kommissionens beføjelser gennem fem kategorier af garantier. Disse vedrører for det første kontrolundersøgelsesbeslutningernes begrundelse, for det andet de begrænsninger, Kommissionen er pålagt ved gennemførelsen af kontrolundersøgelsen, for det tredje Kommissionens manglende mulighed for at gennemtvinge kontrolundersøgelsen, for det fjerde de nationale myndigheders indgriben og for det femte tilstedeværelsen af efterfølgende klagemuligheder. Tilstedeværelsen af en fuldstændig efterfølgende domstolsprøvelse er særlig vigtig, eftersom den kan kompensere for en manglende forudgående retskendelse.

(jf. præmis 65, 73, 74 og 97)

5. Artikel 20, stk. 4, i forordning nr. 1/2003 definerer de væsentlige oplysninger, der skal fremgå af en kontrolundersøgelsesbeslutning, idet Kommissionen pålægges at angive den påbudte kontrolundersøgelses genstand og formål, tidspunktet for dens påbegyndelse, oplysninger om de i forordningens artikel 23 og 24 fastsatte sanktioner samt om adgangen til at indbringe beslutningen for Unionens retsinstanser. Kravet om, at Kommissionen skal angive genstanden for og formålet med en kontrolundersøgelse, udgør således en grundlæggende garanti for de berørte virksomheders ret til forsvar, og følgelig kan omfanget af forpligtelsen til at begrunde kontrolundersøgelsesbeslutninger ikke begrænses på grundlag af betragtninger vedrørende undersøgelsens effektivitet. Selv om Kommissionen ikke er forpligtet til at give adressaten for en sådan beslutning meddelelse om samtlige de oplysninger om de formodede overtrædelser, som den råder over, til at foretage en præcis afgrænsning af det pågældende marked, til at angive en nøjagtig retlig kvalificering af disse overtrædelser eller til at anføre den periode, hvorunder overtrædelserne er begået, har den dog pligt til klart at angive, hvilke formodninger den påtænkte undersøgelse angår.

Kommissionen har ligeledes pligt til i en kontrolundersøgelsesbeslutning at redegøre for den formodede overtrædelses væsentlige kendetegn ved at angive det formodede relevante marked og arten af de konkurrencebegrænsninger, der er mistanke om, en beskrivelse af, hvorledes den af undersøgelsen omhandlede virksomhed formodes at være delagtig i overtrædelser, samt de beføjelser, der er tillagt Unionens undersøgere.

For at godtgøre kontrolundersøgelsens berettigelse skal Kommissionen i enkeltheder i kontrolundersøgelsesbeslutningen vise, at den råder over tungtvejende, konkrete oplysninger og indicier, der begrundet mistanke om, at den af undersøgelsen omfattede virksomhed har begået den formodede overtrædelse.

(jf. præmis 75-78, 87, 168-172 og 174)

6. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 81)

7. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 82)

8. Kommissionen kan ved en kontrolundersøgelse foretage en grundig gennemgang af indholdet på visse kontorer eller ringbind, også selv om der ikke er klare indicier for, at der heri er oplysninger om undersøgelsens genstand, når forholdene antyder det. Der er nemlig en risiko for, at man ikke finder visse væsentlige beviser, hvis man kun går ind i eller kun foretager en undersøgelse af de arkiver, som er klart forbundet med undersøgelsens genstand. Disse beviser kan f.eks. være skjult eller have ukorrekte referencer. Forbindelsen med undersøgelsen er endvidere ikke nødvendigvis let at identificere med det samme, og det er muligt, at den kun kan identificeres ved en minutiøs gennemgang.

(jf. præmis 86-90, 92-94, 139 og 140)

9. I artikel 20, stk. 4, i forordning nr. 1/2003 foreskrives, at Unionens retsinstanser foretager en fuldstændig kontrol ex ante, og det pålægges, at det skal nævnes i en beslutning om at underkaste sig en kontrolundersøgelse i virksomhedens lokaler. Unionens retsinstanser udøver nemlig ved stillingtagen til et annullationssøgsmål i medfør af artikel 263 TEUF vedrørende en kontrolundersøgelsesbeslutning både en retlig og faktisk prøvelse og har beføjelser til at vurdere beviserne og annullere den anfægtede beslutning. Unionens retsinstanser skal som led i prøvelsen af kontrolundersøgelsesbeslutninger forvisse sig om, at der foreligger tilstrækkeligt tungtvejende indicier til at begrunde en mistanke om, at de pågældende virksomheder har overtrådt konkurrencereglerne.

(jf. præmis 111 og 112)

10. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 124-128)

11. Det tilkommer de pågældende virksomheders repræsentanter formelt at lade alle deres klagepunkter registrere på selve det tidspunkt, hvor de ulovlige handlinger har været begået, og bruge alle de midler, de havde til rådighed for at sikre materielle elementer. Når der ikke foreligger formelle beviser, er det nødvendigvis mere vanskeligt at bevise, at der var en målrettet søgning uden for den første kontrolundersøgelsesbeslutnings område.

(jf. præmis 136)

12. Kommissionen kan, når den skal opfylde sin rolle i henhold til traktaten, ikke være bundet af en afgørelse, der er truffet af en national ret i medfør af artikel 101, stk. 1, TEUF og artikel 102 TEUF. Kommissionen er derfor berettiget til når som helst at træffe individuelle beslutninger i medfør af artikel 101 TEUF og 102 TEUF, også selv om en aftale eller en praksis allerede har været genstand for en national rets afgørelse, og den beslutning, som Kommissionen har til hensigt at træffe, er i strid med den nævnte rets afgørelse. Tilstedeværelsen af sektorspecifikke regler har endvidere ikke betydning for vurderingen af en kommissionsbeslutnings forholdsmæssighed inden for konkurrenceretten. Dette princip gælder både for en endelig beslutning og for en kontrolundersøgelsesbeslutning, hvorimod afholdelsen af tidligere møder mellem Kommissionen og sagsøgerne eller det forhold, at en national myndighed er forelagt en sag, ikke kan påvirke Kommissionens undersøgelsesbeføjelser i henhold til forordning nr. 1/2003.

(jf. præmis 200-202 og 216)

13. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 227)